

**Sprawozdanie z oceny efektów kształcenia osiągniętych
przez studentów na kierunkach realizowanych na
Wydziale Nauk o Żywności i Rybactwa
w roku akademickim 2012/2013**

Sprawozdanie zostało przygotowane przez zespół ds. okresowej oceny efektów kształcenia, powołany zarządzeniem nr 6/2013 dziekana WNoŻiR ZUT w Szczecinie

Skład zespołu:

dr hab. inż. Elżbieta Bogusławska – Wąs

dr hab. inż. Artur Ciemniak

dr hab. inż. Joanna Sadowska

dr inż. Mariusz Biernaczyk

dr inż. Zdzisław Domiszewski

dr inż. Joanna Żochowska – Kujawska

mgr inż. Ewa Frydrych

mgr inż. Filip Harasimiuk

Emilia Drozdowska

Adam Goman

W 2013 r na zakończenie letniej sesji egzaminacyjnej złożono sprawozdania dotyczące 50 przedmiotów prowadzonych na 4 kierunkach oraz na studiach trzeciego stopnia Wydziału Nauk o Żywności o Rybactwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Ankiety złożyło 14 jednostek wchodzących w skład Wydziału.

Na Wydział nie wpłynęły ankiety dotyczące zajęć, które studenci Wydziału odbywali w innych jednostkach Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego. Wśród wypełnionych ankiet znalazły się natomiast cztery ankiety dotyczące przedmiotów, które dla Wydziału Biotechnologii i Hodowli Zwierząt prowadził prof. dr hab. Artur Bartkowiak.

W obecnej ocenie, część ankiet została wypełniona w rozbiciu na wykład i ćwiczenie. W związku z tym, podsumowując całość ankiet założono, że dane podane dla wykładów dotyczyły przedmiotu jako całości i nie uwzględniano danych dotyczących ćwiczeń.

Podsumowanie w/w sprawozdań zamieszczono w tabelach 1-4 i rys. 1-4.

Analizując zebrane dane można zauważyć dużą liczbę studentów, którzy nie uzyskali zaliczenia. Uwzględniając 2604 oceny wystawione łącznie na wszystkich stopniach i kierunkach studiów stwierdzono, że zaliczenia, tj. oceny min 3, nie uzyskało 17, 67% studentów. Najgorzej pod tym względem wypadli studenci Rybactwa (poziom studiów S1), dla których odsetek ocen poniżej 3 wyniósł 33,93%.

Przyczyn należy upatrywać m.in. w tym, że sprawozdania z realizacji efektów kształcenia na Wydziale Nauk o Żywności i Rybactwa w 2013 były wypełniane po raz pierwszy. W związku z powyższym nie zdołano uniknąć kilku błędów.

Przed wszystkim złożone ankiety nie uwzględniają wszystkich ocen. Przedstawiają **stan zaliczeń na początek lipca 2013 r.**, nie obejmują więc jesiennej sesji egzaminacyjnej, w której większość studentów otrzymała oceny pozytywne, tj. osiągnęła zamierzony efekt kształcenia. Wydaje się oczywiste, że ankiety powinny być wypełniane po zakończeniu sesji poprawkowej. Najlepiej, aby były w przyszłości składane wraz z protokołem zaliczeń, co pozwoli uniknąć podobnych nieścisłości.

Tabela „Sprawozdanie z realizacji efektów kształcenia w przedmiocie” powinna uwzględniać także ilość studentów, którzy zrezygnowali ze studiów. W obecnej formie, kolumny: „**Ogólna liczba studentów w przedmiocie**” i „**Liczba studentów, którzy nie osiągnęli efektu**” były wypełniane w różny sposób. Część prowadzących, wypełniając tabelę uwzględniała tylko te osoby, które uczęszczały na zajęcia. Część natomiast zamieszczała całkowitą liczbę studentów na liście, a informacja o osobach, które zrezygnowały, była uwzględniana tylko jako jedna z przyczyn nieosiągnięcia efektu.

W opinii zespołu, w tabeli powinni być uwzględniani wyłącznie studenci uczęszczający na zajęcia. Wliczanie w zestawieniu studentów, którzy przestali uczęszczać na zajęcia lub się na nich nie pojawili w ogóle (w związku z tym nie mogli być klasyfikowani z przyczyn formalnych) powoduje nieuzasadniony wzrost wskaźnika ilości studentów, którzy nie osiągnęli efektu.

W ocenie trudności w osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia większość wykładowców wypełniających ankiety była zgodna. Jako podstawowe przyczyny wymieniane były:

- Niska frekwencja na wykładach
- Opuszczanie ćwiczeń laboratoryjnych
- Mała aktywność na zajęciach
- Zbyt mały zasób wiedzy wyniesiony ze szkoły średniej (szczególnie widoczny na pierwszym roku studiów).

- Zbyt mało czasu poświęcanego na naukę. Studenci wykazują małą aktywność na zajęciach, najczęściej są tylko biernymi słuchaczami. Najchętniej ograniczają się do notatek sporządzonych w trakcie wykładów. Bardzo rzadko korzystają z zasobów bibliotecznych z własnej chęci.
- Bardzo rzadko studenci korzystają z możliwości konsultacji z prowadzącym, nawet w przypadku powstania zaległości, których nie są w stanie nadrobić we własnym zakresie. Często w takiej sytuacji nie przystępują do zaliczenia.
- Studenci często nie wykazują większego zainteresowania przedmiotem i co jest z tym związane chęci do samodoskonalenia i powiększania własnej wiedzy. Przyczyną takiej biernej postawy jest m.in. zniechęcenie spowodowane sytuacją na rynku pracy i przeświadczenie, że warunkiem utrzymania dobrej pracy są znajomości, a nie wiedza wyniesiona ze studiów.
- Podejmowanie przez studentów pracy, często w godzinach kolidujących z terminami zajęć. Jest to również przyczyną tego, że studenci tłumaczą się brakiem czasu na naukę.
- Studenci nie posiadają często także umiejętności praktycznych niezbędnych do prawidłowego wykonania ćwiczeń laboratoryjnych. Jest to widoczne zwłaszcza na pierwszych zajęciach.
- Na drugim stopniu studiów przyczyną trudności w osiągnięciu minimalnego efektu jest także ukończenie wcześniej studiów pierwszego stopnia niezwiązanych z obecnym kierunkiem studiów. Powoduje to, że wiedza wyniesiona z nich jest obecnie nieprzydatna, a brakuje im niezbędnych wiadomości, które powinni osiąść na pierwszym stopniu studiów.

Jako środki zaradcze usprawniające proces kształcenia najczęściej proponowane jest:

- Wprowadzenie obowiązkowych wykładów
- Polecanie dodatkowej literatury
- Aktywizacja studentów poprzez zadawanie prac wymagających samodzielnego zgromadzenia literatury, przygotowania i zaprezentowania prezentacji
- Aktywizacja studentów poprzez wprowadzanie ustnych odpowiedzi problemowych oraz pisemne wejściówki
- Nagradzanie aktywnego uczestnictwa w zajęciach dodatkowymi ocenami oraz konsekwentne egzekwowanie wiedzy zarówno podczas ćwiczeń jak i zagadnień z wykładów. Skutecznym sposobem mobilizacji studentów może być także system egzaminów „zerowych”, do których dopuszczani byliby wyłącznie studenci osiągający dobre oceny i aktywnie uczestniczący w zajęciach

Podanie środków zaradczych usprawniających proces kształcenia nie jest zadaniem prostym. W rzeczywistości osiągnięcie pozytywnych wyników zaliczeń zależy głównie od studenta.

Można zauważyć, że studenci, którzy uczęszczają na zajęcia i wykazują minimum zainteresowania przedmiotem, bardzo rzadko mają problemy z uzyskaniem zaliczenia (co najmniej w stopniu minimalnym). Oznacza to, że notatki z wykładów są w tym zakresie wystarczające.

Studenci nie uczą się systematycznie. Brak systematyczności tłumaczony jest na ogół zbyt dużą ilością obowiązków na Uczelni. Problemy mają zazwyczaj studenci, którzy nie uzyskali zaliczeń z innych przedmiotów na wcześniejszych semestrach i je powtarzają. Rozwiązaniem może być zwiększenie liczby punktów ECTS, która pozwala na wpisanie studenta na semestr, tak aby niemożliwe było przejście studenta na następny semestr z niezdanym trudnym, obszernym przedmiotem, co skutkuje bardzo często narastaniem zaległości.

W ocenie zespołu, frekwencję na wykładach może poprawić takie rozplanowanie zajęć, aby wykłady i ćwiczenia z danego przedmiotu następowały bezpośrednio po sobie. Należy bezwzględnie unikać sytuacji, gdy zajęcia przedzielone są dużymi „okienkami”, ustalania wykładów w późnych godzinach popołudniowych oraz gdy w ciągu dnia są tylko wykłady przy braku ćwiczeń, zwłaszcza na koniec tygodnia.

Niewątpliwie wskazane byłoby wprowadzenie obowiązkowych zajęć dla tych studentów, którzy posiadają już zaległości w zaliczeniach z poprzednich semestrów. Ograniczyłoby to ryzyko powstawania kolejnych braków.

Tabela 1. podsumowanie realizacji efektów kształcenia dla poziomu studiów S1.

Poziom studiów: S1	łączna liczba wystawionych ocen	efekt kształcenia (liczba ocen):			
		nie osiągnięcie efektu	efekt na poziomie dostatecznym (ocena 3 oraz 3,5)	efekt na poziomie dobrym (oceny 4 oraz 4,5)	efekt na poziomie bardzo dobrym
TECHNOLOGIA ŻYWNOŚCI I ZYWIENIE CZŁOWIEKA	1150	183	387	477	103
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		15,91	33,65	41,48	8,96
RYBACTWO	112	38	36	29	9
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		33,93	32,14	25,89	8,04
TOWAROZNAWSTWO	34	0	0	21	13
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		0,00	0,00	61,76	38,24
MIKROBIOLOGIA STOSOWANA	344	65	73	164	42
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		18,90	21,22	47,67	12,21
Razem:	1640	286	496	691	167
Razem: % studentów, którzy osiągnęli efekt:		17,44	30,24	42,13	10,18

Tabela 2. podsumowanie realizacji efektów kształcenia dla poziomu studiów S2.

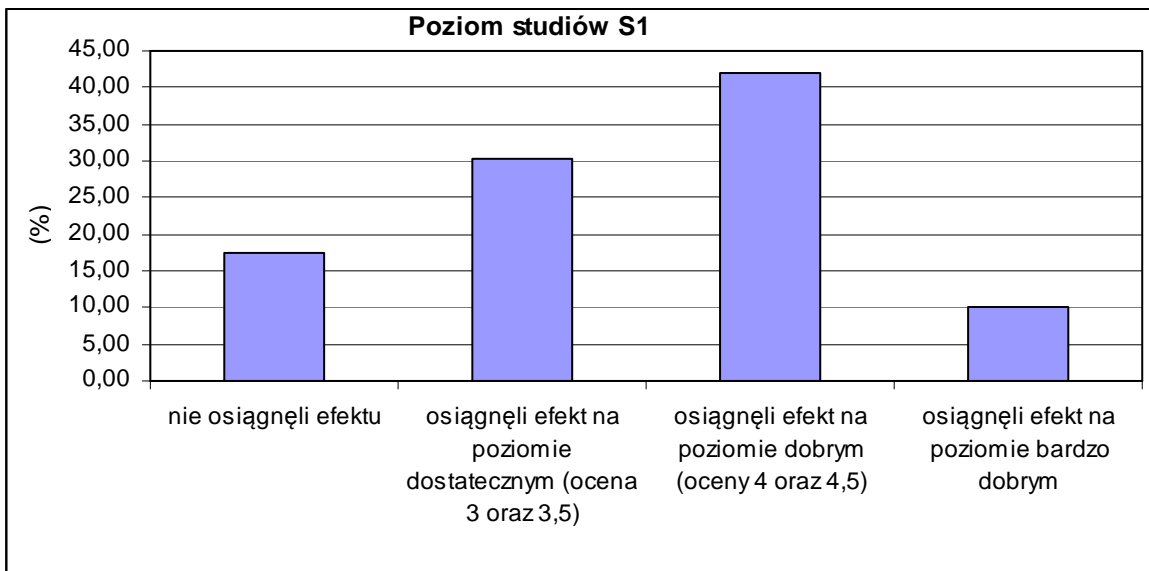
Poziom studiów: S2	<i>łączna liczba wystawionych ocen</i>	<i>efekt kształcenia (liczba ocen):</i>			
		<i>nie osiągnięcie efektu</i>	<i>efekt na poziomie dostatecznym (ocena 3 oraz 3,5)</i>	<i>efekt na poziomie dobrym (oceny 4 oraz 4,5)</i>	<i>efekt na poziomie bardzo dobrym</i>
TECHNOLOGIA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIE CZŁOWIEKA	361	65	67	184	45
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		18,01	18,56	50,97	12,47
RYBACTWO	72	17	0	11	44
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		23,61	0,00	15,28	61,11
TOWAROZNAWSTWO	257	60	41	106	50
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		23,35	15,95	41,25	19,46
Razem	690	142	108	301	139
Razem: % studentów, którzy osiągnęli efekt:		20,58	15,65	43,62	20,14

Tabela 3. Podsumowanie realizacji efektów kształcenia dla poziomu studiów S3.

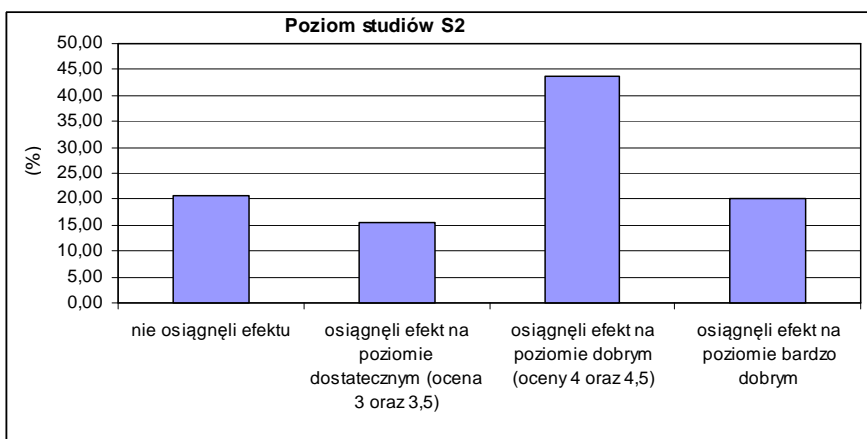
Poziom studiów: S3	łączna liczba wystawionych ocen	efekt kształcenia (liczba ocen):			
		nie osiągnięcie efektu	efekt na poziomie dostatecznym (ocena 3 oraz 3,5)	efekt na poziomie dobrym (oceny 4 oraz 4,5)	efekt na poziomie bardzo dobrym
TECHNOLOGIA ŻYWNOŚCI I ZYWIENIE CZŁOWIEKA	43	0	4	14	25
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		0,00	9,30	32,56	58,14

Tabela 4. Podsumowanie realizacji efektów kształcenia dla poziomu studiów N1.

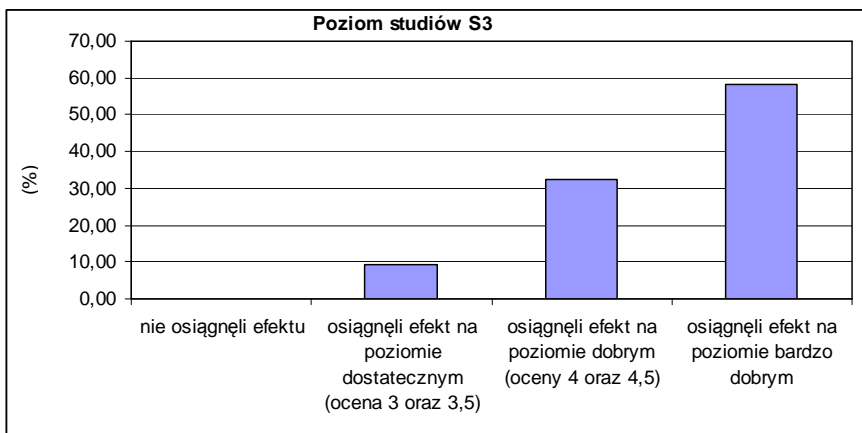
Poziom studiów: N1	łączna liczba wystawionych ocen	efekt kształcenia (liczba ocen):			
		nie osiągnięcie efektu	efekt na poziomie dostatecznym (ocena 3 oraz 3,5)	efekt na poziomie dobrym (oceny 4 oraz 4,5)	efekt na poziomie bardzo dobrym
TECHNOLOGIA ŻYWNOŚCI I ZYWIENIE CZŁOWIEKA	231	32	58	96	45
% studentów, którzy osiągnęli efekt:		13,85	25,11	41,56	19,48

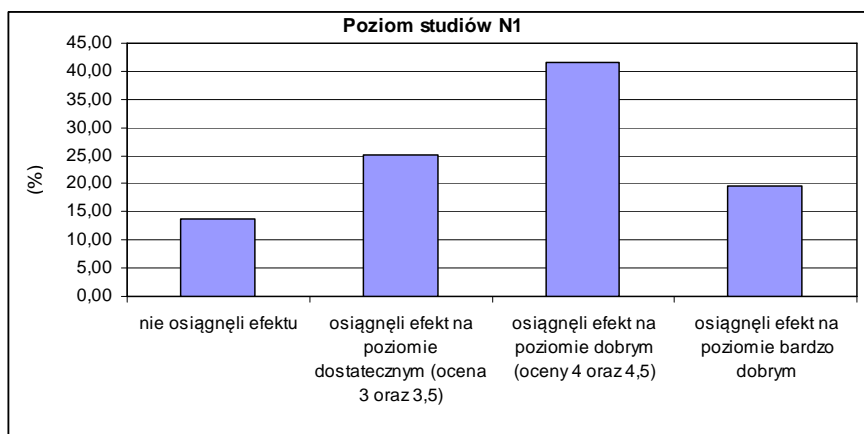
Rys 1. Odsetek osiągniętych efektów kształcenia na poziomie studiów S1

Rys 2 Odsetek osiągniętych efektów kształcenia na poziomie studiów S2

Rys 3. Odsetek osiągniętych efektów kształcenia na poziomie studiów S3

Rys 4. Odsetek osiągniętych efektów kształcenia na poziomie studiów N1

Sprawozdanie przygotował
dr hab. inż. Artur Ciemniak